

Για μια Βιώσιμη, Δίκαιη και Συμμετοχική Ανάπτυξη:

Από τη Θεωρία στην Πράξη

Λούκα Τ. Κατσέλη, Ομότιμη Καθηγήτρια ΕΚΠΑ, πρώην Υπουργός

Συνέδριο ΣΥΡΙΖΑ

Σάββατο 24.02.2024

Κλειστό Γήπεδο Παλαιού Φαλήρου (Ταε Kwon Do)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Η αναπτυξιακή στόχευση και διαδικασία ως πολιτικό διακύβευμα
2. Βασικές έννοιες
3. Ζητούμενο: βιώσιμος, δίκαιος, συμμετοχικός αναπτυξιακός μετασχηματισμός
4. Καταλύτες αναπτυξιακού μετασχηματισμού
5. Χρηματοδοτικοί πόροι
6. Η πρόκληση της αποτελεσματικής υλοποίησης
7. Προτεραιότητες στρατηγικής
8. Προτεραιότητες αναπτυξιακής πολιτικής

1. Η Αναπτυξιακή Στόχευση και Διαδικασία ως Πολιτικό Διακύβευμα

Αφορά:

- **Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα παρούσης και μελλοντικής γενεάς:**
  - ✓ Αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης
  - ✓ Δικαίωμα στην εργασία
  - ✓ Ισότιμη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης
  - ✓ Δικαίωμα σ' ένα καθαρό και ανθρώπινο φυσικό περιβάλλον
  - ➔ Δικαίωμα στην ανθρώπινη ασφάλεια, αξιοπρέπεια και ευημερία
- **Βαθμό ισότητας και κοινωνικής συνοχής: ποιος πληρώνει και ποιος ωφελείται;**
  - ✓ Καταπολέμηση της φτώχειας
  - ✓ Διεύρυνση ή μείωση εισοδηματικών και περιουσιακών ανισοτήτων
- **Ρόλο του κράτους:**
  - ✓ Βαθμός παρέμβασης σε επιμέρους αγορές (πχ διόρθωση ατελειών για διασφάλιση ανταγωνισμού)
  - ✓ Καταλύτης για παραγωγικό και τεχνολογικό μετασχηματισμό (ενεργός προγραμματισμός)
- **Λειτουργία της Δημοκρατίας: ποιος αποφασίζει;**
  - ✓ Βαθμός επιρροής εξωθεσμικών παραγόντων
  - ✓ Δημοκρατικός Προγραμματισμός και συμμετοχή
  - ✓ Περιφερειακή αποκέντρωση

2. Βασικές Έννοιες

Οικονομική Μεγέθυνση: Διεύρυνση οικονομικής δραστηριότητας (βαθμός αύξησης ΑΕΠ).

Οικονομική Ανάπτυξη: Διεύρυνση των παραγωγικών δυνατοτήτων και της παραγωγικότητας μιας οικονομίας.

Βιώσιμη, Δίκαιη και Συμμετοχική Ανάπτυξη: Διατηρήσιμη οικονομική ανάπτυξη που προωθεί την κοινωνική ευημερία, την κοινωνική συνοχή και τη δημιουργική συμμετοχή των πολιτών ικανοποιώντας τις ανάγκες της παρούσης γενεάς - χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τις ανάγκες των μελλοντικών γενεών - και βασίζεται στην αποτελεσματική και περιβαλλοντική υπεύθυνη χρήση όλων των φυσικών, ανθρώπινων και χρηματοδοτικών πόρων της κοινωνίας.

3. Ζητούμενο: Βιώσιμος, Δίκαιος, Συμμετοχικός Αναπτυξιακός Μετασχηματισμός

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

Δυναμική διαδικασία διαρθρωτικών αλλαγών με μεταφορά πόρων και εργασίας από λιγότερο σε περισσότερο παραγωγικούς τομείς.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

Προάσπιση ανθρώπινης ασφάλειας, αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης και καταπολέμηση φτώχειας και ανισοτήτων.

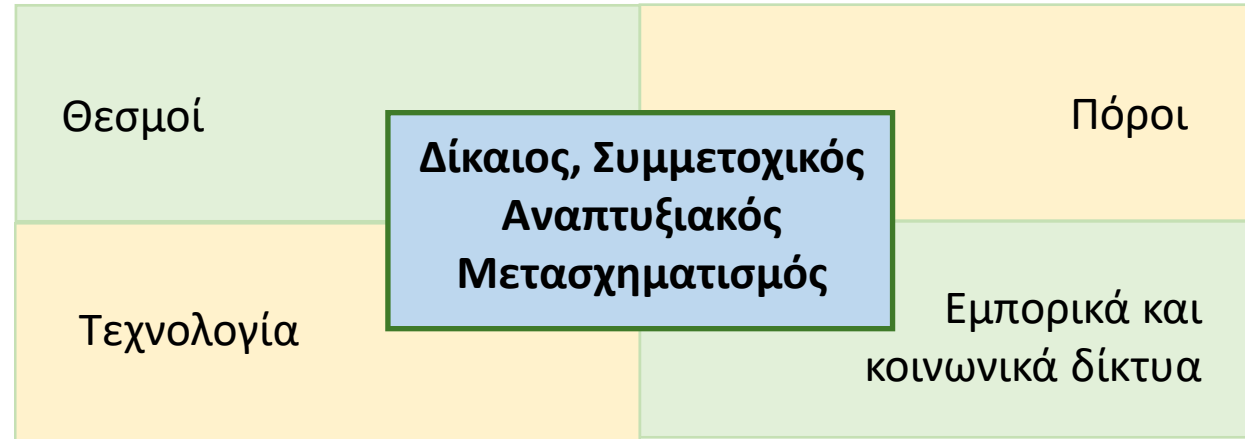

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

Μείωση περιβαλλοντικής επιβάρυνσης, ενίσχυση ενεργειακής ασφάλειας και αποδοτικότητας, αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής και φυσικών καταστροφών, προστασία της βιοποικιλότητας.

2030: 17 στόχοι

4. Καταλύτες Αναπτυξιακού Μετασχηματισμού

Θεσμοί: Κατάλληλοι και σταθεροί, τυπικοί ή άτυποι, ρυθμιστικοί κανόνες και αποτελεσματικές δομές διοίκησης και ρύθμισης των αγορών, του πολιτικού συστήματος και των κοινωνικών σχέσεων που εγγυώνται διαφάνεια και λογοδοσία στο σχεδιασμό και την υλοποίηση μέτρων πολιτικής και δράσεων.

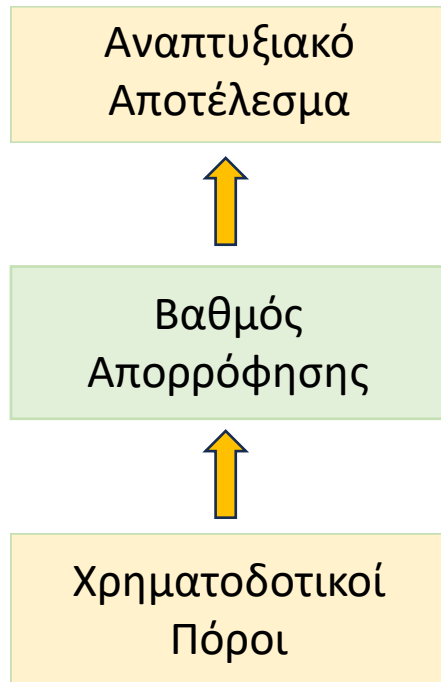
Πόροι: Προστασία, διασφάλιση και αποτελεσματική χρήση φυσικών πόρων (γη, ορυκτός πλούτος κλπ), χρηματοδοτικών πόρων, ανθρώπινου κεφαλαίου, πολιτισμικού κεφαλαίου.

Τεχνολογία: Διεύρυνση αποθέματος γνώσεων και τεχνολογικών εφαρμογών και χρήση κατάλληλων καινοτομικών εργαλείων.

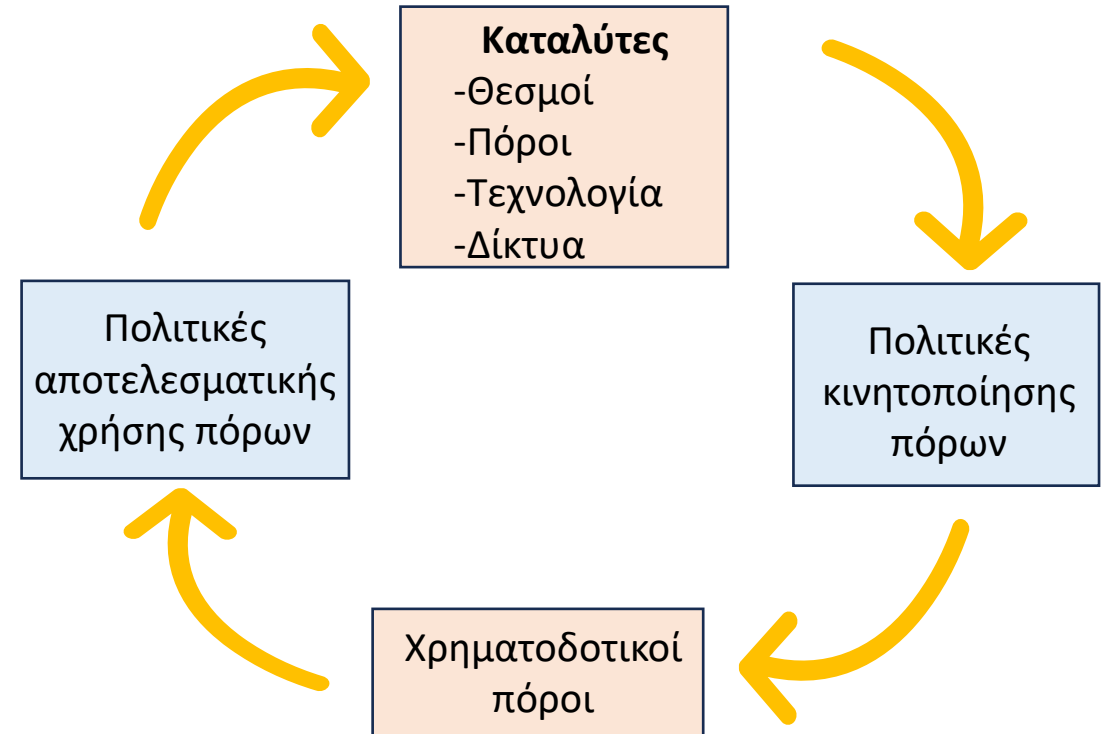
Δίκτυα: Δημιουργία και ενίσχυση διασυνδέσεων, αλυσίδων αξίας, παραγωγικών και κοινωνικών δικτύων.

4. Καταλύτες Αναπτυξιακού Μετασχηματισμού (συν)

Παραδοσιακή Θεώρηση

Σύγχρονη Θεώρηση

Παραδείγματα Πολιτικών για:

Κινητοποίηση Πόρων:

- ✓ Σταθερό φορολογικό σύστημα και αποτελεσματικές φορολογικές αρχές → διεύρυνση επενδυτικών κεφαλαίων
- ✓ Δημιουργία δικτύου παραγωγών, προμηθευτών, επιχειρήσεων, καταναλωτών στον αγροτοδιατροφικό τομέα → τραπεζική χρηματοδότηση αλυσίδας αξίας (reverse factoring)

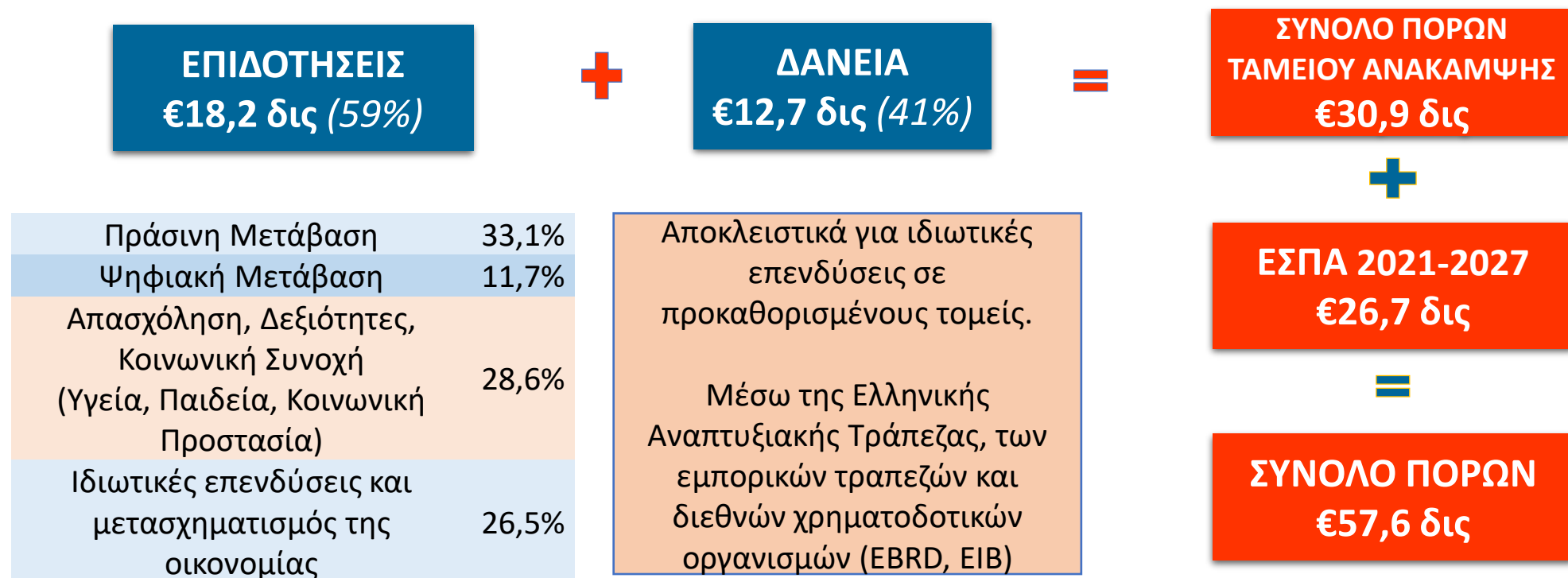
Αποτελεσματική Χρήση Πόρων:

- ✓ Έγκαιρες αποφάσεις δικαστηρίων → υλοποίηση επενδύσεων
- ✓ Απλοποίηση διαδικασίας αδειοδότησης και αποτελεσματική διοικητική λειτουργία → υλοποίηση επενδύσεων

5. Χρηματοδοτικοί Πόροι

Πόροι Εθνικού Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ΕΣΠΑ 2021-2027

Η ευκαιρία...

6. Η Πρόκληση της Αποτελεσματικής Υλοποίησης

Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας / Επιδόσεις στην επίτευξη στόχων

Το ποσοστό μη ολοκλήρωσης έργων είναι 87%.

	Αριθμός Επενδύσεων	Αριθμός Μεταρρυθμίσεων	Ποσοστό ολοκλήρωσης	Ποσοστό μη ολοκλήρωσης
Ισπανία	247	169	29%	71%
Ιταλία	377	150	18%	82%
Γαλλία	134	41	22%	78%
Ελλάδα	207	124	13%	87%
Γερμανία	82	47		100%
Πορτογαλία	284	57	17%	83%
Ρουμανία	292	215	4%	96%
Σύνολο 27 χωρών	3.900	2.300	11%	89%

7. Προτεραιότητες Στρατηγικής

Προτεραιότητες

- ✓ Συνεκτικότητα Πολιτικών
- ✓ Αποτελεσματική Χρήση Πόρων
- ✓ Απλούστευση Διαδικασιών
- ✓ Δημοκρατικός και Ενεργός Προγραμματισμός

A. Συνεκτικότητα Πολιτικών

- Σχεδιασμός και υλοποίηση Εθνικής Επενδυτικής Στρατηγικής
- Επαναρρύθμιση σε στοχευμένα πεδία πολιτικής, όπως:
  - ✓ Αποτελεσματικό και δίκαιο φορολογικό σύστημα
  - ✓ Απλούστευση αδειοδοτικού πλαισίου
  - ✓ Αξιόπιστη ελεγκτική διαδικασία
  - ✓ Διασφάλιση πρόσβασης ΜΜΕ στο τραπεζικό σύστημα μέσω εγγυήσεων και ενίσχυση εποπτείας
  - ✓ Διεύρυνση εργασιών Αναπτυξιακής Τράπεζας
  - ✓ Αναδασμός σχολάζουσας δημόσιας γης
  - ✓ Προστασία Α' κατοικίας και αντιμετώπιση στεγαστικής κρίσης
- Μείωση αβεβαιότητας:
  - ✓ Σταθερότητα στη φορολογική μεταχείριση και ασφαλιστικές εισφορές
  - ✓ Παρακολούθηση και επιτάχυνση υλοποίησης χρηματοδοτικών ενισχύσεων
  - ✓ Επιτάχυνση επίλυσης δικαστικών διαφορών και απόδοσης δικαιοδοσίας

7. Προτεραιότητες Στρατηγικής

Β. Αποτελεσματική χρήση πόρων

- ✓ Επαναχεδιασμός κατανομής πόρων Ταμείου Ανάκαμψης
- ✓ Προώθηση ολοκληρωμένων πολιτικών υποστηρικτικών στις επενδύσεις για αναβάθμιση καταλυτών βιώσιμης ανάπτυξης (θεσμοί, πόροι, τεχνολογία, δίκτυα) πχ δίκτυα ύδρευσης και παραγωγής, ενεργειακές κοινότητες, δίκτυα ΜΜΕ κλπ.
- ✓ Κινητοποίηση και αποτελεσματική χρήση χρηματοδοτικών πόρων

Γ. Απλούστευση διαδικασιών

- ✓ Κατάργηση μη αναγκαίων πιστοποιητικών και αδειών
- ✓ Αναβάθμιση υπηρεσιών μιας στάσης (πχ.Πιστοποιητικοί Οργανισμοί) με ενιαία κανονιστική διαδικασία για επενδύσεις
- ✓ Δημιουργία ψηφιακού χάρτη γεω-χωρικών δεδομένων με αυτόματη έκδοση διοικητικών πράξεων

Δ. Δημοκρατικός και ενεργός προγραμματισμός

- ✓ Νέο πλαίσιο αναπτυξιακής διοίκησης
- ✓ Ενίσχυση περιφερειακών και δημοτικών αναπτυξιακών δομών (πχ.Περιφερειακή Αναπτυξιακή Εταιρεία)
- ✓ Συμμετοχικές διαδικασίες διαβούλευσης σε τοπικό επίπεδο
- ✓ Παρακολούθηση και αξιολόγηση αποτελεσμάτων
- ✓ Διασύνδεση με Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα, Επαγγελματικές Ενώσεις

8. Προτεραιότητες Αναπτυξιακής Πολιτικής

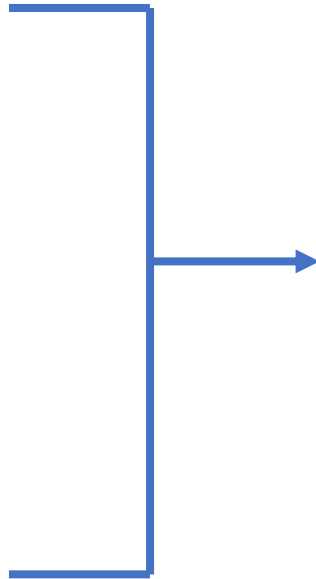
Προτεραιότητες Αναπτυξιακής Στρατηγικής

Συνεκτικότητα Πολιτικών

Αποτελεσματική Χρήση Πόρων

Απλούστευση Διαδικασιών

Δημοκρατικός και Ενεργός
Προγραμματισμός

Προτεραιότητες Αναπτυξιακής Πολιτικής

A. Σχεδιασμός και ωρίμανση για υλοποίηση επιλεγμένων ολοκληρωμένων παρεμβάσεων και έργων σε κάθε περιφέρεια με διασφάλιση καταλυτών (φιλικού θεσμικού περιβάλλοντος, πόρων, δικτύων, τεχνολογίας)

B. Αναβάθμιση δομών αναπτυξιακής διοίκησης

8. Προτεραιότητες Αναπτυξιακής Πολιτικής

Α. Σχεδιασμός και υλοποίηση επιλεγμένων επενδυτικών συμπλεγμάτων / έργων σε κάθε ελληνική περιφέρεια

➤ Κριτήρια επιλογής επενδυτικών συμπλεγμάτων / έργων:

- ✓ συγκριτικά πλεονεκτήματα κάθε περιοχής
- ✓ βαθμός δέσμευσης και αξιοπιστίας επιχειρηματικών μονάδων
- ✓ ετοιμότητα και διαχειριστική ικανότητα τοπικών και περιφερειακών αρχών
- ✓ δυνατότητα σύμπραξης με Πανεπιστήμια και επιστημονικούς φορείς

➤ Προϋποθέσεις:

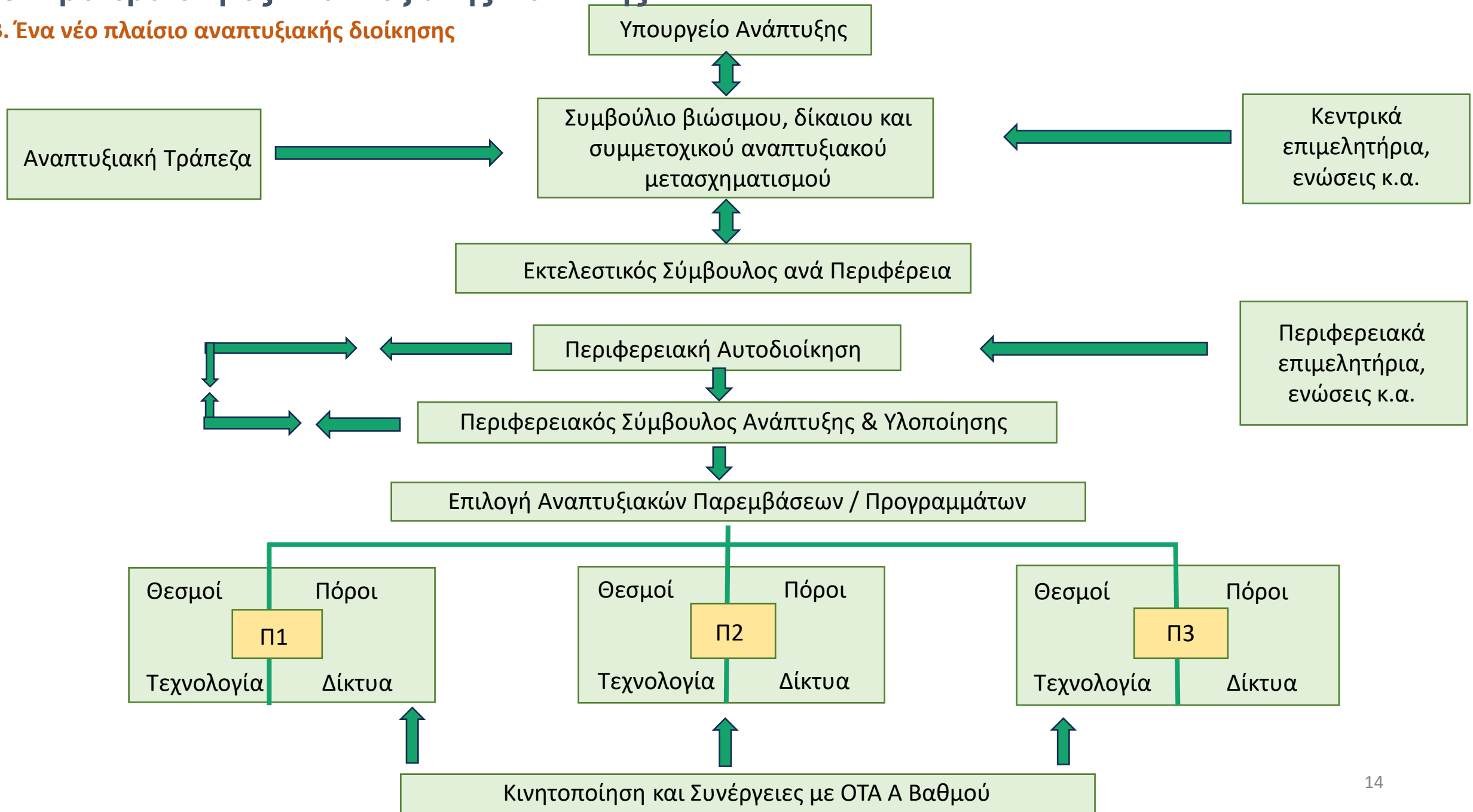
- ✓ επένδυση σε καταλύτες (υποδομές, ανθρώπινο δυναμικό, τεχνολογία, δίκτυα) και διασφάλιση χρηματοδοτικών πόρων
- ✓ δημιουργία βιώσιμων δικτύων
- ✓ άρση ρυθμιστικών εμπλοκών και παροχή αποτελεσματικών κινήτρων
- ✓ σύμπραξη με Αναπτυξιακή Τράπεζα και χρηματοπιστωτικούς φορείς για συνδυαστική χρήση κατάλληλων χρηματοπιστωτικών εργαλείων (συμβολαιακή γεωργία, χρηματοδότηση αλυσίδας αξίας, crowdfunding, πράσινα ομόλογα, green banking)
- ✓ ολιστική διαχείριση πόρων Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ΕΣΠΑ και Ευρωπαϊκών προγραμμάτων
- ✓ νέο πλαίσιο αναπτυξιακής διοίκησης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο

Απαιτούμενη συνεργασία μεταξύ ιδιωτικού τομέα, αυτοδιοικητικών φορέων και αρμόδιων Υπουργείων (αναπτυξιακοί εταίροι) και συντονισμός ενεργειών μεταξύ αναπτυξιακών εταίρων με αποφυγή επικαλύψεων και ξεκάθαρη ανάθεση τομέων ευθύνης.

8. Προτεραιότητες Αναπτυξιακής Πολιτικής

Β. Ένα νέο πλαίσιο αναπτυξιακής διοίκησης

Ευθύνη της προοδευτικής αντιπολίτευσης να προωθήσει ένα βιώσιμο, δίκαιο και συμμετοχικό πρότυπο ανάπτυξης.

Ευχαριστώ!